

Lausunto

11.8.2022

VN/4165/2022
VN/4165/2022-MMM-76

Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö: VN/4165/2022

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä sekä maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta. Maa- ja metsätalousministeriö lausuu asiassa seuraavaa.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskevan lain tavoitteena on edistää rakennetun ympäristön tiedonhallintaa, tietojen ajantasaisuutta ja laatua, koneluettavuutta sekä saavutettavuutta tarjoamalla pääsy viranomaistietovarannoissa olevaan rakennetun ympäristön tietoon. Tavoitteena on, että rakennetun ympäristön tietovarannosta yhdenmukainen tieto on esteettömästi käyttäjien saatavissa koko yhteiskunnassa, päällekkäisen tiedon kerääminen vähenee merkittävästi ja tieto pysyy ajan tasalla.

MMM katsoo, että rakennetun ympäristön tietojärjestelmän tavoite on hyvä, mutta riskinä on, että tietosisältö jää pitkäksi aikaa hyvin suppeaksi. Järjestelmään viedään tieto ainoastaan uusista, lain voimaantulon jälkeen syntyvistä maankäyttöpäätöksistä ja rakennuksista. Perusteluissa mainitaan hyötyinä mm. rakennuskannan digitaalisen kaksosen syntyminen. Tätä ei tulla saavuttamaan ennen kauan kuin myös olemassa olevien maankäyttöpäätösten ja rakennusten tiedot saadaan tuotua järjestelmään.

Tämä esitys ei luo sellaista mallia, että RYTJ pystyisi tarjoamaan luotettavan ja ajantasaisen maankäyttöpäätöstiedon yhteiskunnan tarpeisiin. Siirtymäaika uusienkin kaavojen osalta on hyvin pitkä, vasta 2029 vireille tulevia kaavoja koskisi velvoite laatia ne tietomallimuodossa ja toisaalta taas nyt voimassa olevaa kaavatietoa ei velvoiteta tuomaan RYTJ:ään ollenkaan. Käytännössä siis RYTJ:stä voidaan saada tiedot ainoastaan uusista, uudistuksen jälkeen vireilletulleista kaavoista. Kaavoja koskeva velvoite on sidottu vireilletuloon. Vireilletulosta kaavan voimaantuloon saattaa mennä vuosia. Maankäyttöpäätöstietojen osalta järjestelmää ei voida käyttää viranomaisten palveluiden perustana niin kauan kuin tieto ei ole täysin kattava. Näin ollen, myös vanhat rinnakkaiset prosessit pitää säilyttää. Vaikutusten arvioinnissa on lähdetty siitä, että muut prosessit tehostuvat RYTJ:n tietojen ansiosta, näin ei tule tapahtumaan niin kauan kuin tieto ei ole täysin kattavaa.

Maanmittauslaitoksen maankäyttöpäätös-, rakennusten geometria- tai muiden tarpeellisten tietojen saamista suoraan kunnista ei saa heikentää, ennen kuin RYTJ pystyy tarjoamaan luotettavan ja ajantasaisen tiedon. MMM toteaa, että eri viranomaisten, kuten Maanmittauslaitoksen tiedonsaanti on varmistettava vähintään nykytilaa vastaavasti myös tulevina pitkinä siirtymäkausina.

Pykälän 7 § Rakennetun ympäristön tietojärjestelmään tallennettavat rakentamista koskevat tiedot mukaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään tallennettavista rakentamista koskevista tiedoista säädettäisiin rakentamislain 60 ja 61 §:ssä. Rakentamislaki on tällä hetkellä eduskunnan käsittelyssä. Kommentoinnin kannalta olisi hyödyllistä, jos mainittujen pykälien sisältämä lista tallennettavista tiedoista olisi ollut saatavilla tässä materiaalissa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

Viitaten pykälään 10 § Suomen ympäristökeskuksen oikeus saada tietoja muilta viranomaisilta MMM toteaa, että Maanmittauslaitoksella on jo tällä hetkellä olemassa olevat toimivat rajapinnat kiinteistötietojärjestelmän sekä peruspaikkatietojen hyödyntämiseksi. Tiedonhallintalain mukaisesti viranomaisten välisessä tiedonvaihdossa hyödynnetään rajapintoja.

Esityksen mukaan RYTJ:ään tullaan lisäämään uutena tietovarantona rakennusten omistajatieto. Valtaosassa tapauksista rakennuksen omistaja on sama kuin sen kiinteistön, jolla rakennus sijaitsee. Rakennuksen omistajatiedon tarpeellisuutta RYTJ:ssä perustellaan viranomaistarpeella sekä mahdollisuudella tarjota rakennusten omistajille omadata- periaatteen mukaisia palveluita. Molemmissa tarpeissa on ensiarvoisen tärkeätä, että omistaja voidaan määrittää luotettavasti. RYTJ:hin ei tule sellaisia valmiuksia, että rakennusten omistajatietoja voitaisiin siellä määrittää ja ylläpitää julkisesti luotettavalla tavalla. Julkinen luotettavuus voitaisiin rakennusten omistajatiedolle taata vain kirjaamisenmenettelyllä.

Rakennuksen omistajatietojen kerääminen julkiseen rekisteriin siten, että tieto ei ole kattavaa ja kokonaisuudessaan julkisesti luotettavaa, ei ole mielekästä eikä muodosta sellaista tietoaineistoa, johon voitaisiin luotettavasti perustaa viranomaisten palveluita. Rakennuksen omistajatieto kytkeytyy esineoikeudelliseen järjestelmään ja pitäisi tarkastella osana maakaaren (540/1995) sääntelyä ja sen kehittämistä.

MMM katsoo, että kiinteistöjen, huoneistojen ja rakennusten omistamiseen ja hallintaan liittyvät tiedot olisi hyvä hallinnoida samassa järjestelmien kokonaisuudessa. Kiinteistötieto- ja huoneistotietojärjestelmät toimivat jo tällä hetkellä vakuusjärjestelmän perustana.

Perustelutekstissä käytetään termiä kiinteistön koko, millä ilmeisesti tarkoitetaan kiinteistön pinta-alaa. Kiinteistön virallinen pinta-ala löytyy vain kiinteistötietojärjestelmästä (KTJ). Kiinteistörekisterin mukaista kiinteistön pinta-alaa ei pysty laskemaan tontin rakennusoikeudesta. MMM edellyttää, että tietopalvelurajapinnan kautta KTJ:stä haettuja tietoja ei luovuteta RYTJ:stä tietopalveluna eteenpäin vaan kiinteistötietojen tietopalvelu tapahtuu suoraan KTJ:stä.

Toimialan päällikön sijaisena tutkimusjohtaja Mikko Peltonen

Johtava asiantuntija Mari Laakso

Liitteet -

Jakelu YM Ympäristöministeriö

Tiedoksi -

VN/4165/2022-MMM-76

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: